

DE BEELDHOUWER JOHAN POLET,

□ □ DOOR KASPER NIEHAUS □ □

ZIJ, die steeds naar de zeventiende eeuw terugzien, kunnen althans in één opzicht dien ouden tijd niet beter noemen dan den onzen: het nieuwe licht der jongste beeldhouwschool kan niet overstraald worden door den glans der gouden eeuw. Want terwijl de schilderkunst in de zeventiende eeuw tot zoo'n algemeenen bloei kwam, dat de kunstgeleerden verlegen staan bij het rubriceren der vele schilderspersoonlijkheden, werd de geschiedenis der zeventiende eeuwsche beeldhouwkunst voornamelijk gemaakt door de De Keyzers, door Arthur Quellinus en door Rombout Verhulst. Zij aanvaardden de Italiaansche renaissance, zonder er iets anders, iets specifiek Hollandsch van te maken; zij kregen daardoor nooit die Europeesche beteekenis van onze oude schilders. Zooals Polet schreef, zijn Rombout Verhulst en later Arthur Quellinus (van Zuid-Nederlandsche geboorte) vertegenwoordigers eener geïmporteerde beeldhouwkunst van Latijnsche origine: geen inheemsche traditie en zelfs geen volkskunst ging hier de moderne beeldhouwkunst vooraf: „Een volkomen negatieve, doch beteekenend gunstige voorwaarde, de afwezigheid eener remmende en hinderende traditie, was dus aanwezig tot basis eener werkelijk moderne plastiek!” Prof. W. Vogel-sang, de beste kenner onzer beeldhouwkunst, schreef eens naar aanleiding van een door mij georganiseerde tentoonstelling van een groep moderne Hollandsche beeldhouwers en schilders, dat zij in de eerste plaats weer eens geleerd had, aan wien het niet gelooven wilde, dat er een Hollandsche moderne beeldhouwkunst bestond: „Natuurlijk leeren alleen zij, die willen leeren; anderen zullen voor de zooveelste maal aan zichzelf verzekeren, dat in Nederland nu eenmaal de beeldhouwkunst geen plaats innemen kan. Zijn ze historizeerend aangelegd, dan haasten ze zich er bij te argumenteeren, dat immers onze weinige beeldhouwers van beteekenis buitenlanders waren of althans hun school in het buitenland hadden gezocht, zooals Quellinus, wellicht ook van Terwen en Claus Sluiter. Met Rombout Verhulst zit men 'n beetje en de merkwaardige naamloozen, die onze koorbanken en altaren sneden, nu ja, dat waren dan — voor 't gemak der redeneering — eigenlijk kunstnijveren, geen beeldhouwers in grooten stijl. Zijn de beoordeelaars er meer op uit, om met de duistere theorieën van klimaat en ras te werken, dan vertellen ze u, dat er geen beeldhouwkunst kàn groeien, waar de natuur uitsluitend als schilderes optreedt. Alleen in landen, waar de natuur zelf vormen boetseert van raadselachtige gedaante en ontzagwekkende afmetingen, in berglanden of in